

KOMUNIKAT PRASOWY nr 81/26

Luksemburg, 4 czerwca 2026

Opinia rzeczniczkii generalnej w sprawie C-553/24 | Assemblée nationale/Parlament i Rada

Rzeczniczka generalna Tamara Čápetá: skarga wniesiona przez francuskie Zgromadzenie Narodowe przeciwko unijnym przepisom dotyczącym azylu i migracji z powodu niezgodności z zasadą pomocniczości powinna zostać oddalona

Traktat o Unii Europejskiej (TUE) oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) zawierają prawnie wiążące protokoły, które dokładniej wyjaśniają sposób funkcjonowania tych traktatów. Protokół nr 2 w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności¹ gwarantuje, że instytucje UE przestrzegają tych zasad określonych w art. 5 TUE. Zasada pomocniczości wymaga, aby Unia podejmowała działania wyłącznie w przypadku, gdy cele nie mogą zostać w wystarczającym stopniu osiągnięte przez same państwa członkowskie. Artykuł 8 protokołu nr 2 przyznaje Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej kompetencje do kontroli i ewentualnego unieważnienia aktów prawnych Unii, które miałyby naruszać zasadę pomocniczości. Skargi takie mogą być wnoszone przez państwa członkowskie lub notyfikowane przez nie zgodnie z ich porządkiem prawnym w imieniu własnego parlamentu narodowego lub jego izby. Niniejsza sprawa stanowi pierwszy przypadek, w którym art. 8 protokołu nr 2 został wykorzystany przez parlament narodowy, od czasu wprowadzenia tego przepisu na mocy traktatu z Lizbony.

Na podstawie art. 8 protokołu nr 2 mniejszość członków Zgromadzenia Narodowego Republiki Francuskiej, jednej z izb francuskiego parlamentu², wniosła o stwierdzenie nieważności w całości rozporządzenia Unii Europejskiej w sprawie zarządzania azylem i migracją³ lub, tytułem żądania ewentualnego, o stwierdzenie nieważności części dotyczącej solidarności⁴.

Rozporządzenie to wprowadza obowiązkowy mechanizm solidarności mający na celu wsparcie państw członkowskich znajdujących się pod presją migracyjną. Odbywa się to poprzez ustanowienie systemu relokacji osób ubiegających się o ochronę międzynarodową. Zgromadzenie Narodowe zakwestionowało ten system, uznając że narusza on suwerenność, tożsamość narodową i integralność państw członkowskich, które są zobowiązane do przyjmowania na ich terytorium obywateli państw trzecich podlegających takim środkom relokacji. Zgromadzenie Narodowe, popierane przez Węgry, stwierdziło zatem, że rozporządzenie to narusza zasadę pomocniczości. Na poparcie tego stanowiska Zgromadzenie Narodowe podniosło pięć zarzutów. Parlament i Rada, popierane przez Grecję, Hiszpanię i Komisję, zakwestionowali dopuszczalność większości tych zarzutów. Twierdzą, że zarzuty na poparcie skargi wniesionej na podstawie art. 8 protokołu nr 2 mogą dotyczyć wyłącznie zasady pomocniczości, którego to warunku niektóre zarzuty Zgromadzenia Narodowego nie spełniają.

W dzisiejszej opinii **rzeczniczka generalna T. Čápetá uznała nowatorski charakter niniejszej sprawy** i, po pierwsze, oceniła właściwość Trybunału Sprawiedliwości do jej rozpatrzenia. Rzeczniczka generalna podkreśliła, że o ile skarga wniesiona na podstawie art. 8 protokołu nr 2 i typowa skarga o stwierdzenie nieważności na podstawie art. 263 TFUE mają ten sam przedmiot, a mianowicie stwierdzenie nieważności aktu Unii, o tyle pierwsza z nich może zostać uznana za szczególny rodzaj (sui generis) skargi o stwierdzenie nieważności, w odniesieniu do której właściwość nie została wyraźnie przyznana Sądowi. W związku z tym rzeczniczka generalna uznała, że **Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania w sprawie skargi wniesionej przez parlament narodowy** na podstawie art. 8 protokołu nr 2.

Po drugie, **analizując kwestię dopuszczalności** sprawy, **rzeczniczka generalna zwróciła się do Trybunału o odróżnienie zasady pomocniczości od innych zasad związanych z podziałem kompetencji między Unią Europejską a jej państwami członkowskimi**, a mianowicie od zasad przyznania kompetencji i proporcjonalności. Chociaż wszystkie trzy są zasadami federalnymi, których celem jest osiągnięcie optymalnego poziomu podejmowania decyzji, jej zdaniem zarzuty przedstawione przez parlament narodowy na podstawie art. 8 protokołu nr 2 są dopuszczalne jedynie w zakresie, w jakim dotyczą zasady pomocniczości; zarzuty dotyczące tych dwóch pozostałych zasad są niedopuszczalne. W związku z tym rzeczniczka generalna uznała, że dopuszczalny jest jedynie zarzut, zgodnie z którym państwa członkowskie miałyby być w stanie skuteczniej niż Unia Europejska zaradzić problemom spowodowanym masowym napływem osób ubiegających się o ochronę międzynarodową. Natomiast pozostałe zarzuty podniesione przez Zgromadzenie Narodowe – takie jak te dotyczące faktu, że Unii Europejskiej nie przyznano kompetencji do przyjęcia rozporządzenia, podnoszonych szkodliwych skutków finansowych obowiązkowego mechanizmu solidarności oraz przydatności systemu relokacji – nie dotyczą zasady pomocniczości i w związku z tym są niedopuszczalne

Po trzecie, **badając ten dopuszczalny zarzut, rzeczniczka generalna** podkreśliła, że **harmonizacja nie powinna być celem jakiegokolwiek aktu prawnego**, lecz raczej narzędziem umożliwiającym osiągnięcie odpowiedniego i odrębnego celu. W tym kontekście Trybunał powinien **wezwać instytucje do należytego uzasadnienia, dlaczego dane działanie na szczeblu Unii jest konieczne**, wykraczając poza zwykłą wolę harmonizacji. Takie uzasadnienie nie powinno mieć charakteru schematycznego, lecz powinno opierać się na specyfice każdego działania ustawodawczego. Takie „dostosowane do okoliczności sprawy” uzasadnienie zobowiązywałoby instytucje do merytorycznej oceny, czy Unia Europejska powinna podjąć działania w konkretnej sytuacji. Ponadto pozwoliłoby to Trybunałowi na rozstrzygnięcie, czy takie działanie Unii wydaje się racjonalnie uzasadnione.

Rzeczniczka generalna T. Ćapeta stwierdziła, że powody przedstawione na poparcie podjęcia działań na szczeblu Unii w niniejszej sprawie wydają się uzasadnione oraz że Zgromadzenie Narodowe nie przedstawiło żadnych argumentów podważających ten wniosek. W związku z tym **rzeczniczka generalna zaproponowała, aby Trybunał oddalił jako bezzasadny jedyny zarzut Zgromadzenia Narodowego dotyczący zasady pomocniczości** i w części odrzucił skargę jako niedopuszczalną, a w części oddalił ją jako bezzasadną.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zaradzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ [Protokół \(nr 2\)](#) w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności.

² Zgromadzenie Narodowe Republiki Francuskiej jest izbą niższą francuskiego parlamentu i składa się z 577 posłów, natomiast izbą wyższą jest Senat.

w którym zasiada 328 senatorów.

³ [Rozporządzenie \(UE\) 2024/1351](#) Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zarządzania azylem i migracją. Rozporządzenie to stanowi część nowego paktu o migracji i azylu Unii Europejskiej, pakietu środków unijnych reformujących unijne ramy prawne w dziedzinie azylu i migracji.

⁴ Część IV rozporządzenia.